

Tove og døden

”Jeg har tit nok været bange for livet, men aldrig for døden”.

(Fra Tove Ditlevsen *Om sig selv*)

Tove Ditlevsen forsøgte flere gange at tage sit eget liv, første gang allerede som 12-årig. Hun lykkedes med det den 7. marts 1976, 58 år gammel.

Allerede i sin første digtsamling, *Pigesind* (1939), digtede Tove om at dø og blive begravet i *Ritual*. I sit afskedsbrev til Victor før selvmordsforsøget i 1974 mærker man for alvor Tove Ditlevsens manglende lyst til livet.

Tekstuddrag 1: *Ritual* fra *Pigesind* (1939)

Når jeg er død skal I lægge mig

Ned i en kulsort kiste

Og gi mig en vinrød kjole på

Af fløjl med lange ærmer

Sort skal min kiste være

Fordi de andres er hvide

Og jeg er så lys at det klær mig bedst

At bo i en kulsort kiste

Og rød skal min kjole være

Fordi jeg har elsket livet

Og helt ned til fødderne skal den nå

Så jeg aldrig mer kan fryse

Og I skal slet slet ikke sørge

For selvom jeg elskede livet

Var jeg lidt doven og sover godt

Her i min sorte kiste

Tekstuddrag 2: Fra *Kære Victor*, Victor Andreassen (red), (1993)

Kære Victor,

Pludselig ser vi det hele;

God er en pludselig død –

Det der nu vil ske er ikke din "skyld". På en måde er jeg dig snarere taknemmelig for, at du ligesom har givet mig det sidste skub til en handling jeg længe har forberedt "i hjertets stilhed". Måske fik det mig til at tøve, at du dog stadig holdt af mig og i det mindste aldrig ville vende dig fjendtligt imod mig. Der er jo ikke ret mange, der holder af mig. Jeg er nok sådan indrettet, at det ikke er muligt. For mig er døden nu den endelige forsoning med alt og alle. Jeg er kun lidt ked af, at det må ske så lurvet og afsides og ensomt. Og at jeg intet kan gøre for at mildne sorgen for Peter [deres søn]. Men mine egne sorger er blevet for tunge at bære. Du sagde engang, at jeg var god mod børn. Men ikke nok... jeg vil ikke skrive mere, kun sige farvel. Helt uden bitterhed og hævnfølelse, det sværger jeg. Det sker hverken i dag eller i morgen. Jeg er nødt til at afvente et gunstigt tidspunkt, hvor jeg har sikkerhed for at være alene et par dage. Du ved hvor upraktisk jeg er. Fanden stå i det, Victor, men jeg gjorde alt så godt som det nu var muligt med mine ringe forudsætninger.